



STAŅISLAVA BROKA DAUGAVPILS MŪZIKAS VIDUSSKOLA  
IZGLĪTĪBAS PROGRAMMA *MŪZIKAS VĒSTURE UN TEORIJA*  
ANASTASIJA JEVSTIGNEJEVA

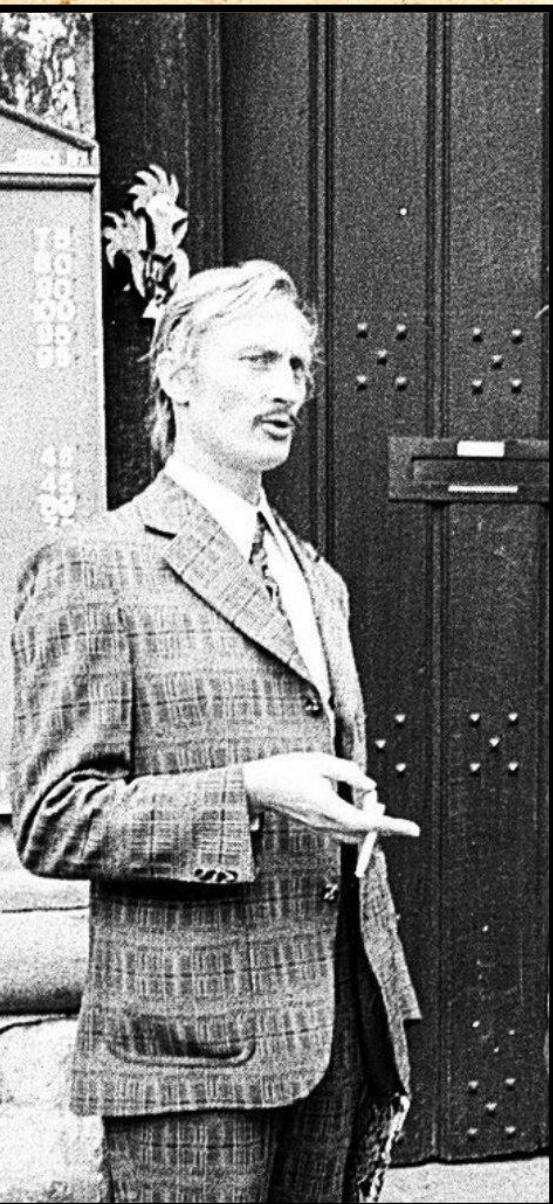
---

**Gundara Pones stila īpatnības  
klavieru cikla *Pastkartes no Kurzemes*  
(*Cartoline dalla Curlandia*)  
5., 6., 7. daļu kontekstā**

---

Darba zinātniskā vadītāja:  
Dr.paed. **Galina Zavadska**

## GUNDARIS PONE – 20.gs. otrās puses latviešu trimdas komponistiem.

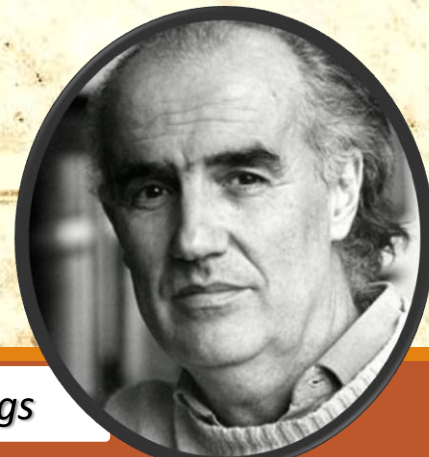


❖ G. Pone ir vairāku starptautisko kompozīcijas konkursu laureāts, kā arī divu jaunu kompozīcijas tehniku izveidotājs: *Akcijas - reakcijas* un *Univalences un Polivalences teoriju*.

❖ Komponista radošā darbība plašāk pazīstama Eiropā (Vācijā, Itālijā) un Amerikā nekā Latvijas kultūrvidē.

❖ Bija viens no pirmajiem trimdas komponistiem, kurš apmeklēja Latviju vairākas reizes.

60. gados iekļaujas pasaules avangarda elitē kā **jaunatklājējs**, lielu ietekmi gūstot no itāļu avangarda virziena komponista **Luidži Nono**.



Luidži Nono – 20. gs. itāļu komponists un pedagogs

## Gundaris Pone dzīves laikā komponēja vairākos mūzikas žanros :

- ❖ klaviermūzika;
- ❖ instrumentālā kamermūzika;
- ❖ muzikālais teātris;
- ❖ simfoniskā mūzika;
- ❖ vokālā kamermūzika;
- ❖ vokāli simfoniskā mūzika

Klavieru cikls

*Pastkartes no Kurzemes (1992).*



*Latvija. Nice place\**

Pastkarte «Latvija. Kurzemes Jūrmala»

Diplomreferāta **mērķis:** izpētīt Gundara Pones klaviermūzikas stila īpatnības skaņdarba *Pastkartes no Kurzemes dažu daļu* (5., 6., 7.) kontekstā.

### **Uzdevumi:**

- ❖ pētīt un analizēt literatūru par Gundara Pones dzīvi un daiļradi;
- ❖ veikt skaņdarba *Pastkartes no Kurzemes* muzikāli teorētisko analīzi un tās pamatā noteikt Gundara Pones mūzikas stila un muzikālās valodas īpatnības.

### **Mūzikas pētniecības metodes:**

1. vēsturiski - kulturoloģiskā analīze;
2. muzikāli - teorētiskā analīze.

## Ievads

### 1. Gundaris Pone – spilgts 20. gadsimta latviešu trimdas komponists

1.1. Ieskats Gundara Pones biogrāfijā un daiļradē

1.2. Gundara Pones mūzikas stila raksturojums

1.2.1. Jēdzienu stils, modernisms, programatiska mūzika, cikls, miniatūra būtības skaidrojums

### 2. Gundara Pones klavieru cikla Pastkartes no Kurzemes muzikāli teorētiskā analīze

#### 5.,6.,7., daļas kontekstā

2.1. Gundara Pones klavieru cikla Pastkartes no Kurzemes 5. daļas mūzikas valodas īpatnības

2.2. Gundara Pones klavieru cikla Pastkartes no Kurzemes 6. daļas mūzikas valodas īpatnības

2.3. Gundara Pones klavieru cikla Pastkartes no Kurzemes 7. daļas mūzikas valodas īpatnības

## Secinājumi

## Literatūras saraksts

## Pielikumi

# *Ieskats Gundara Pones biogrāfijā un daiļradē*



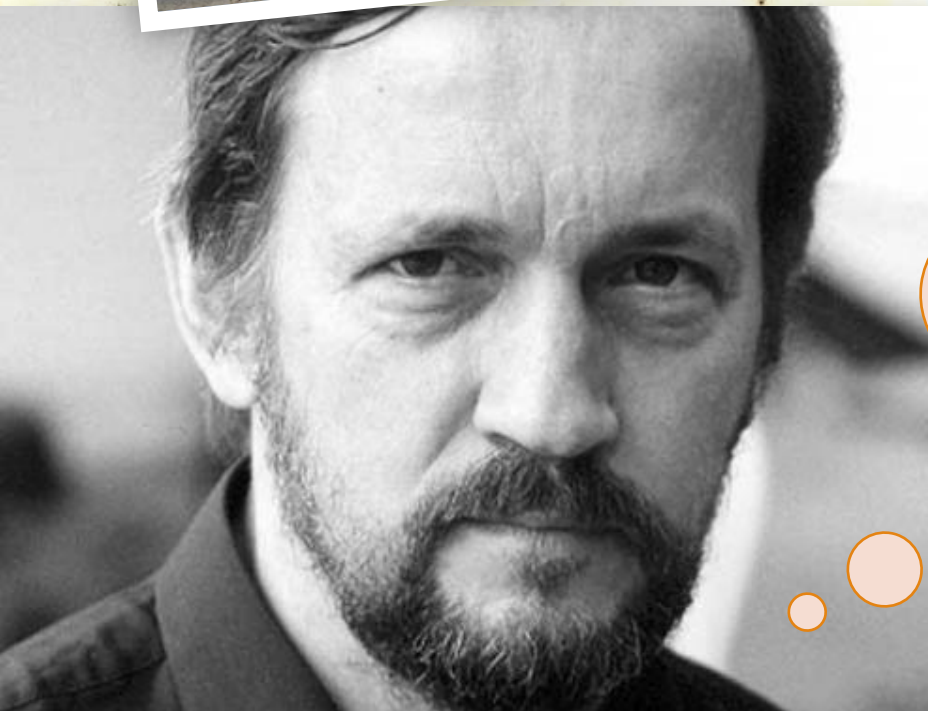
Gundaris Pone dzima 1937. gadā 17. oktobrī Rīgā.



# Mācības un darbs



- ❖ 1950. gadā Gundaris Pone ieceļo Amerikā, kur Minesotas Universitātē studējis vijoles spēli un kompozīciju.
- ❖ Kopš 1963. gada līdz mūža beigām pasniedza mūzikas teoriju un kompozīciju Ņujorkas Valsts universitātē (Ņūpalcā - *New Paltz*).
- ❖ Dibinājis *Pone Ensemble for New Music* un ilgus gadus (no 1982. līdz 1994. gadam) bija ansambļa vadītājs.
- ❖ Antona Vēberna (*Anton Webern*) starptautiskās mūzikas biedrības loceklis (1964–1989).



*Imants Zemzaris*

Liepājas publika godam  
ieradusies sveikt sava  
novadnieka sniegumu. Koncerts  
rīta sekmīgi: Bēthovena pirmo  
simfoniju izdodas uzcelt kā  
stabili staltu celtni, bet Venēciete  
dzirkstī....

Mūžība Gundaris Pone devies

1994. gada 15. martā Ņujorkā.



# Galvenie skaņdarbi:

**1) simfoniskie darbi:** Koncertsimfonija stīgu instrumentiem, klavierēm un sitaminstrumentiem (1956); koncerts vijolei ar orķestri (1959); *Avanti!* simfoniskajam orķestrim (1975); *Amerikāņu portreti* - pieci skaņdarbi simfoniskajam orķestrim (1982-1984); *La bella Veneziana* (Skaistā venieciete) - uvertīra simfoniskajam orķestrim (1987); *Monumentum pro Galileo* lielam simfoniskajam orķestrim (1990); *Composizione per Quattro orchestre* (1967-1969); koncerts vijolei ar orķestrim (1959);

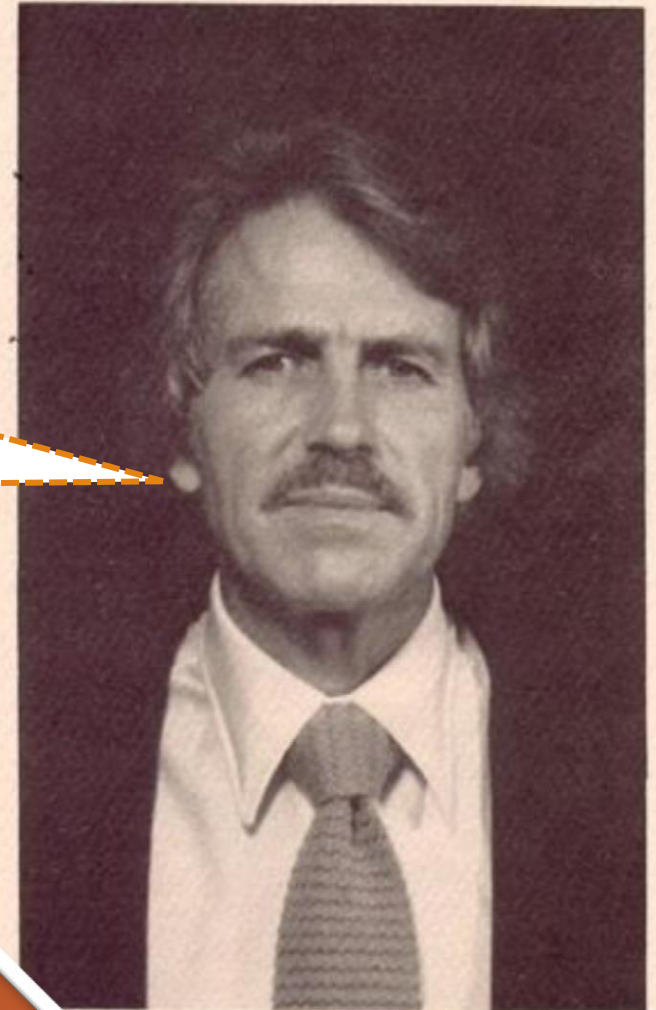
**2) vokāli instrumentālie skaņdarbi:** *Quattro temperamenti d'amore* (Četri mīlas temperamenti) baritonam un orķestrim (1960); *Pravietis Daniels* - oratorija korim, ērģelēm un orķestrim (doktora darbs) (1962); *Piecas amerikāņu dziesmas* vidējai balsij un mazam orķestrim (1975), *Rekviēms* (nepabeigts) (1995);

**3) skatuves darbi:** opera *Roza Luksemburga* (nepabeigta) (1978); balets *Il mio Paradiso* (*Mazā paradīze*) (nepabeigts) (1992-1994);

**4) kameramūzika:** *Mit Trommeln und Pfeifen* (ar bungām un stabulēm) augstai balsij un klavierēm (1963); *Eisleriāna*, koncerts vienpadsmit izpildītājiem (1978); *Hetaera Esmeraldo*, stīgu kvartetam (1964); sonāte altam solo (1959); *Trīs atvadu skaņdarbi* klavierēm (1984); *Reakcija* divām klavierēm (1966); *Pastkartes no Kurzemes* klavierēm (1992).

# GUNDARIS PONÉ

Composer/Conductor



*«Pats sevi par avangardistu  
nekad neesmu uzskatīji. Mans  
radošais nolūks mūzikā ir ļoti  
demokrātisks. Manuprāt, mūzika  
ir jāraksta visplašākajām tautas  
masām, ar cilvēkiem bez  
speciālās izglītības..»*

# MŪZIKAS STILS



JAZZ!

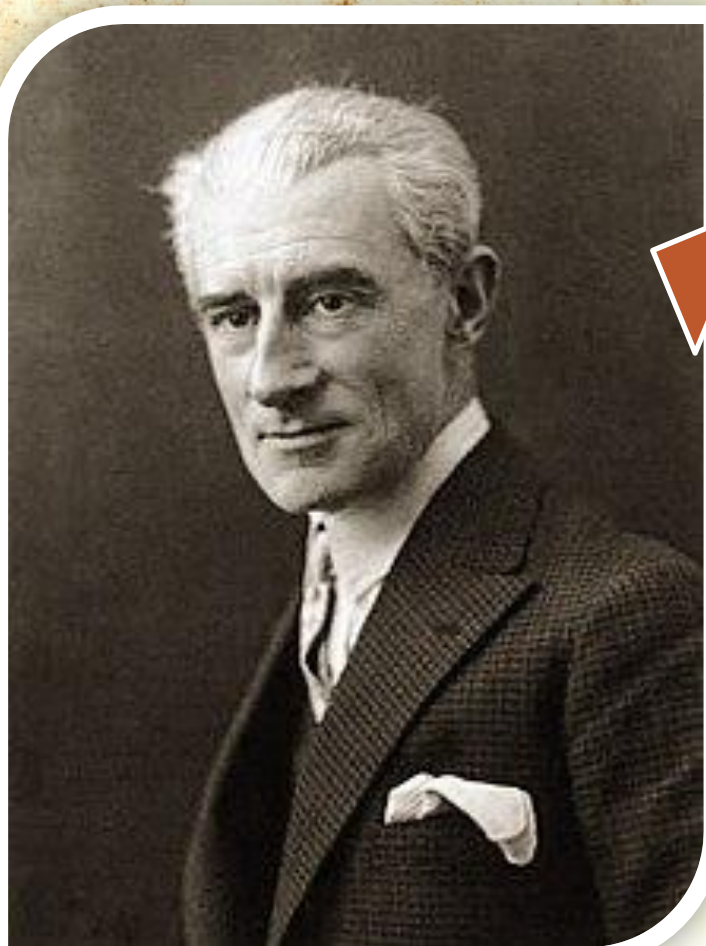


## 2. Gundara Pones klavieru cikla Pastkartes no Kurzemes 5., 6., 7. daļu kontekstā muzikāli teorētiskā analīze

- ❖ A. Šēnbergs no Šauļiem (**Š = es = Es**)
- ❖ B. Bartoks no Bauskas (**B = B**)
- ❖ Č. Aivss no Aizputes (**I = fonētiski A**)
- ❖ A. Vēberns no Vaiņodes (**W = V vāciski = B kirilicā = B**)
- ❖ M. Ravēls no Rucavas (**R = Re = D**)
- ❖ Dž. Gēršvins no Grobiņas (**G = G**)
- ❖ I. Stravinskis no Skrundas (**S = es = Es**) (Pone 1992: 3)



*Gundara Pones klavieru cikla Pastkartes no Kurzemes  
5. daļas mūzikas valodas īpatnības*



*Moriss Ravēls un Rucava*

**Allegretto**

*p*

This musical score is for the first three measures of 'Kuperēna kaps, Forlana' by M. Ravēls. It is written in 6/8 time and marked 'Allegretto'. The piece is in the key of D major. The right hand features a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet in the first measure and a long slur over the subsequent notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines, also featuring a triplet in the first measure. A piano dynamic marking (*p*) is present in the first measure.

M. Ravēls. *Kuperēna kaps, Forlana* 1.-3. taktis

**Allegretto tenebroso**

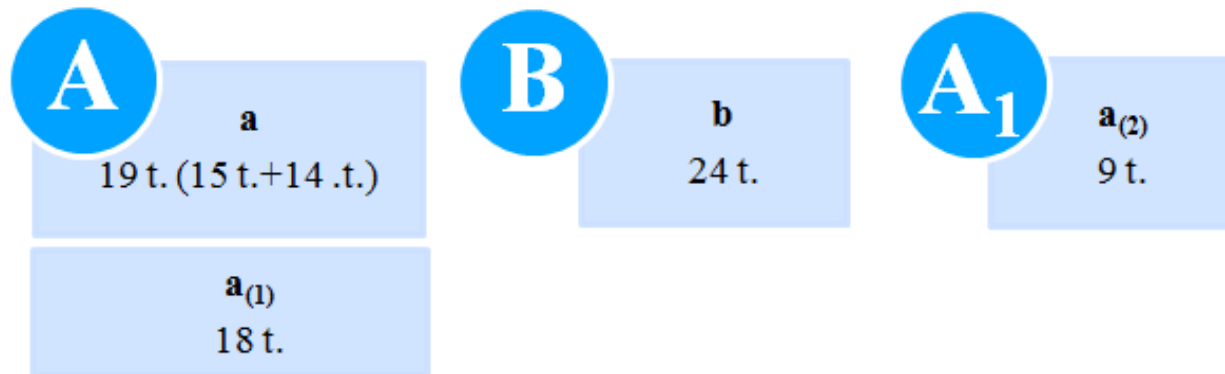
*p*

This musical score is for the first three measures of 'Pastkartes no Kurzemes, piektās daļas' by G. Pone. It is written in 6/8 time and marked 'Allegretto tenebroso'. The piece is in the key of D minor. The right hand has a melodic line with eighth and sixteenth notes, including a triplet in the first measure and a long slur. The left hand features a more active accompaniment with eighth notes and chords, also including a triplet in the first measure. A piano dynamic marking (*p*) is present in the first measure.

G. Pone *Pastkartes no Kurzemes, piektās daļas* 1.-3. taktis

## 5.daļas 1.- 4.t. harmonijas analīze

1.t.	2.t.	3.t.	4.t.
pl.4+t.4 $IV_9^{(+3+5)}$	$V_9^{(6)}$ $I_{64}^{(-1)}$ $III_9^{(-3)}$ $IV_2^{(6)}$	$IV_7^{(-3+7)}$ $II_{43}^{(-1)}$	$IV_7^{(+1+5)}$ pl. $II_{64}^{(-1)}$



*Salikta trijdaļu forma ar vidusdaļu trio*



# Gundara Pones klavieru cikla *Pastkartes no Kurzemes* 6. daļas mūzikas valodas īpatnības



*Džordžs Gēršvins un Grobiņa*



## Andante comodo

*p molto liberamente*

The image shows a musical score for the first two measures of a piece. It is written in treble and bass clefs with a common time signature (C). The tempo is marked 'Andante comodo'. The first measure features a triplet of eighth notes in the treble clef, followed by a half note with a sharp sign. The second measure continues with a triplet of eighth notes and a half note with a sharp sign. The bass clef part consists of two chords, each with a sharp sign, positioned below the treble clef notes.

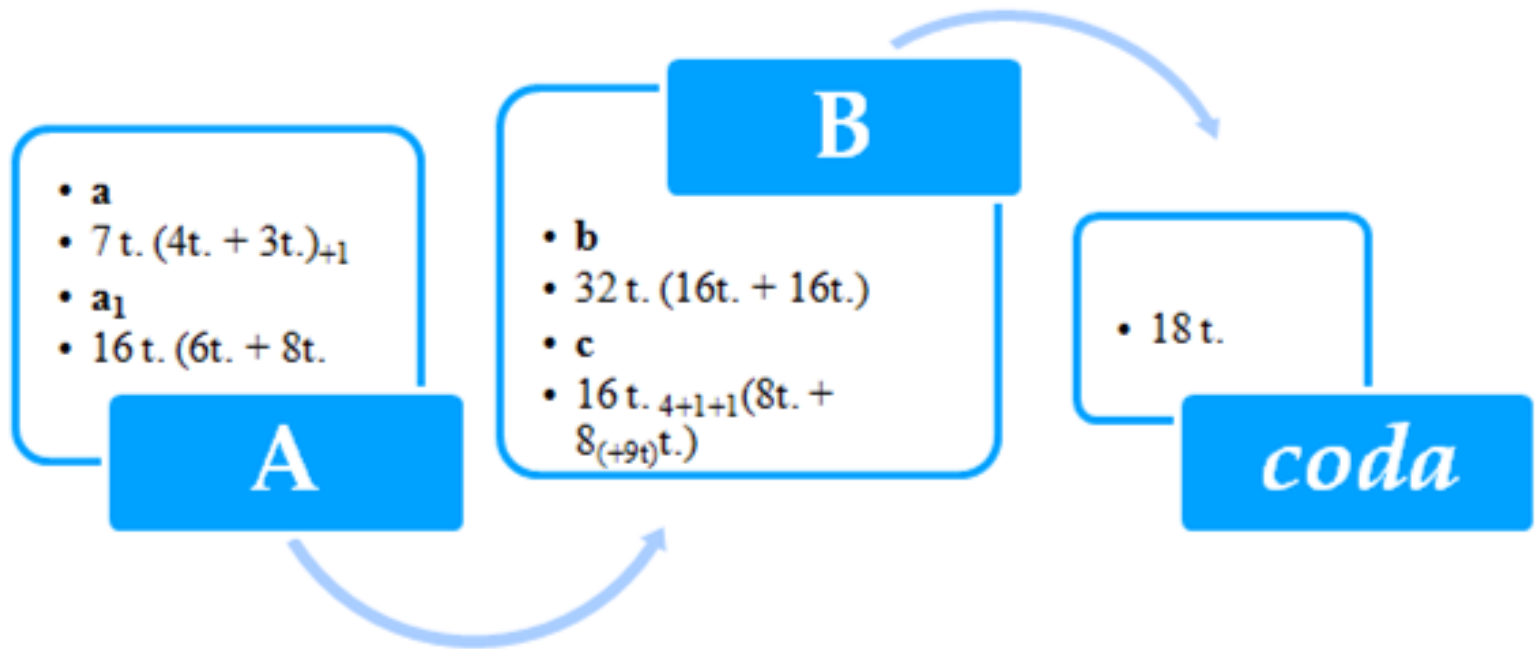
G. Pone *Pastkartes no Kurzemes*, sestās daļas 1.-2. takts

*p sub.* *sfz*

The image shows a musical score for measures 29-32 of a piece. It is written in bass clef with a 2/4 time signature. The first measure is marked 'p sub.' and features a series of chords with accents (>). The second measure continues with similar chords. The third measure is marked 'sfz' and features a series of chords with accents (>). The fourth measure continues with similar chords. The bass clef part consists of a series of notes with accents (>).

G. Pone *Pastkartes no Kurzemes*, sestās daļas 29.-32. takts

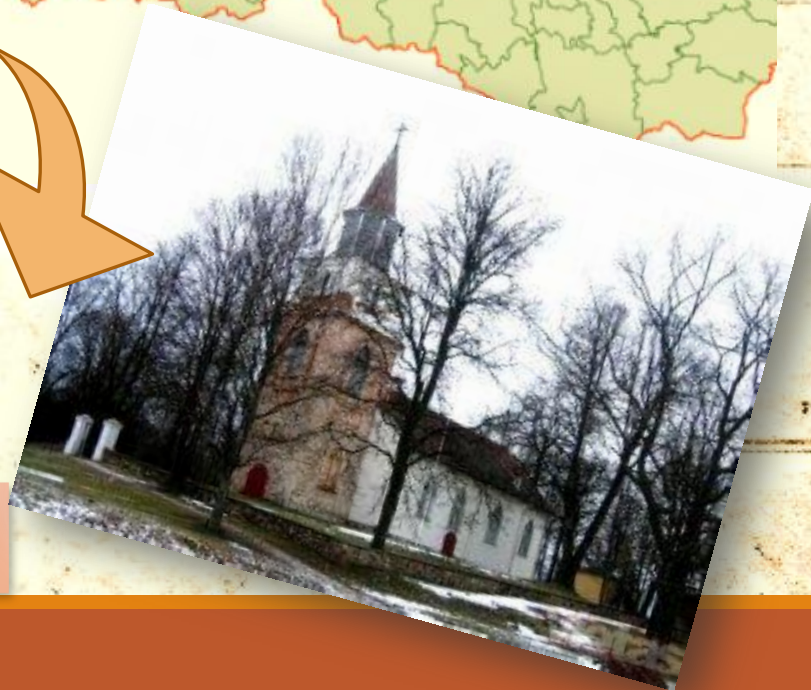
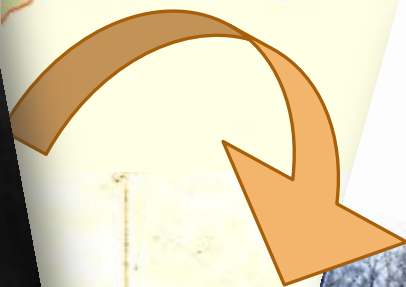
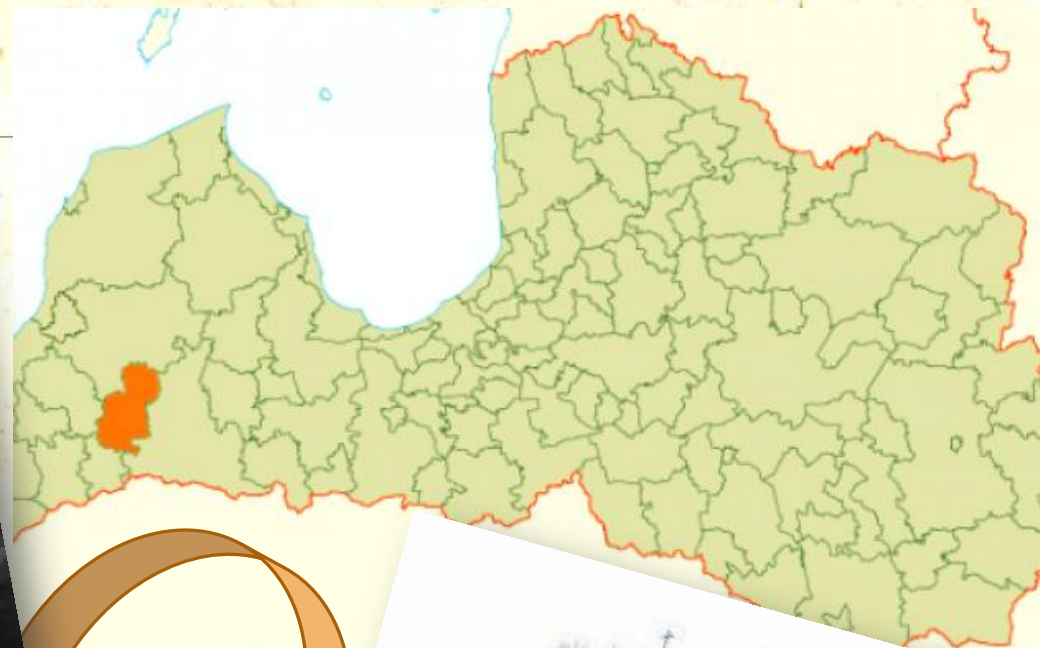
**JAZZ**  
**&**  
**SWING**



*Salikta divdaļu kontrastējoša forma*



# *Gundara Pones klavieru cikla «Pastkartes no Kurzemes» 7. daļas mūzikas valodas īpatnības*



*Igors Stravinskis un Skrunda*

Sempre  $\text{♩} = 118$  (Tempo giusto)

Flauto

Clarinetto in La

I Fagotti

II Fagotti

I in Do Trombe

II in La Trombe

I Tenore Tromboni

II Basso Tromboni

I. Stravinskis.  
«Okteta»  
3. daļas  
sākums

Allegro ben misurato,  $\text{♩} = \text{ca. } 120$

*p sempre*

*p*

*tr*

G. Pone. «Pastkartes no Kurzemes», sestās daļas 18.-29. takts

# SEŠI MAZI BUNDZINIEKI



G. Pone. *Pastkartes no Kurzemes*, septītās daļas 96.-99. takts

**Molto marcato**

A musical score for piano in 2/4 time, marked 'Molto marcato'. The score consists of two staves: a treble clef staff and a bass clef staff. The treble staff begins with a key signature of one flat (B-flat) and contains a series of eighth notes with slurs and accents. The bass staff begins with a dynamic marking of 'ff' (fortissimo) and contains a series of eighth notes with slurs and accents. The score is divided into four measures, with a double bar line after the second measure.

## 7.daļas formas shēma

**A**

- ievads 18 t.
- a 68 t. (fugato)
- saite 7 t.

**B**

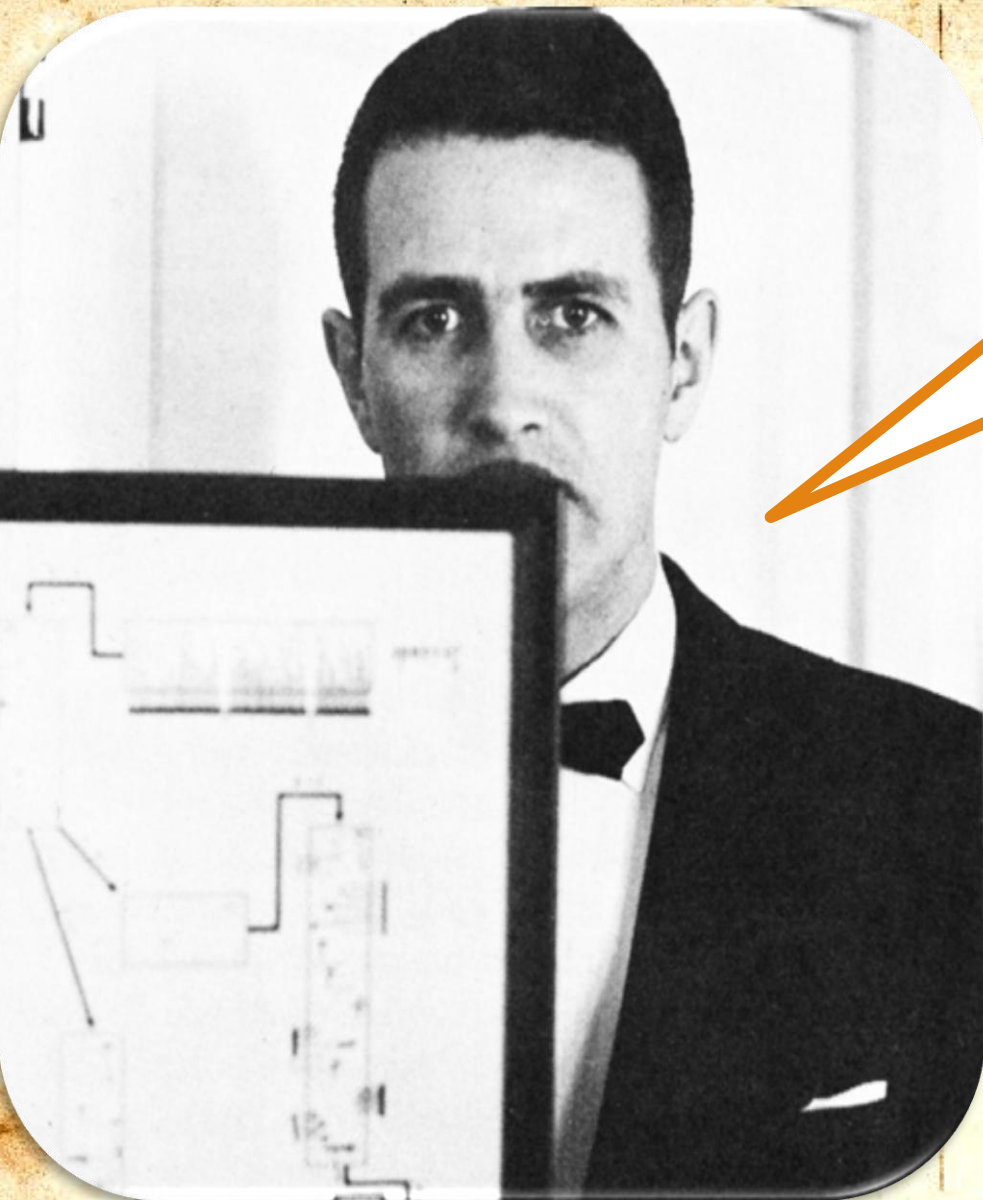
- ievads 10 t.
- b 8 t.  $(4_{+1} + 4_{+4})_{+2}$
- ievads 5 t.
- $b_1$  8 t.  $(4_{+1+1} + 4_{(+4)})_{+1}$
- papildinājums 16 t.

*Salikta divdaļu forma*

# Secinājumi

- ❖ Gundaris Pone ir savdabīgs 20.gs. latviešu trimdas komponists, kurš nemitīgi meklēja neparastus un jaunus mūzikas izteiksmes līdzekļus.
- ❖ Komponists meistarīgi izmanto stilizācijas paņēmienus.
- ❖ Izejot no tā kuru komponistu Gundaris Pone, atdarina viņš pielieto savdabīgu harmoniju (Dž. Gēršvins), spilgtas žanra iezīmes - *Forlana* (M. Ravēls), raksturīgus kompozīcijas paņēmienus - polifonija (I.Stravinskis), bet tajā pašā laikā komponists saglabā savu individuālo mūzikas valodu.
- ❖ Gundara Pones klavieru cikla *Pastkartes no Kurzemes* visa skaņdarba garumā, var sastapt daudzus polifoniskos elementus.
- ❖ Komponists meistarīgi ievij savā mūzikā latviešu simboliku - tautasdziesmas, šlāgerdziesmas, putnu balss atdarinājumus, kuras dod latviskuma sajūtu.





*Mans radošais nolūks mūzikā ir ļoti demokrātisks. Manuprāt, mūzika ir jāraksta visplašākajām tautas masām, arī cilvēkiem bez speciālās izglītības...  
/Gundaris Pone/*

*PALDIES PAR  
UZMANĪBU!*